

koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme (broj: UP-1-50-4-26-5/15, od 28.8.2015. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme koji je podnio subjekat Farma-Land d.o.o., sa sjedištem u Posušju, Rastovača bb, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu Farma-Land d.o.o., sa sjedištem u Posušju, Rastovača bb, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane soje **MON-Ø4Ø32-6 (kvantifikacija "Real-time PCR" >95%)**, a koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetski modificirane soje iz tačke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz tačke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama člana 52. *Zakona o genetski modificiranim organizmima* ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), subjekat u poslovanju s hranom za životinje iz tačke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
 - a) na zapakiranom proizvodu na oznaci piše: "*Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-Ø4Ø32-6)*";
 - b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "*Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-Ø4Ø32-6)*" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na prateću dokumentaciju (fakturu).
4. U skladu s odredbama člana 51. *Zakona o genetski modificiranim organizmima*, subjekat u poslovanju s hranom za životinje iz tačke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i upoznati ga s obavezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama člana 52. *Zakona o genetski modificiranim organizmima*.
5. U skladu s odredbama člana 24. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje*, podnosilac zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
 - a) za genetski modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetski modificirana soja (MON-Ø4Ø32-6)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
 - b) za hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama natpis "proizveden od genetski modificirane soje (MON-Ø4Ø32-6)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti

u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.

6. U skladu s članom 24. stav (2) *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* zabranjeno je stavljanje na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz tačke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na propratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakiranju na spremniku ili na njemu pričvršćenju naljepnici/deklaraciji.
7. U skladu s odredbama člana 54. *Zakona o genetski modificiranim organizmima*, podnosilac zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetski modificiranim organizmima popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetski modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
8. Subjektat u poslovanju s hranom za životinje iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama člana 51. stav (5) *Zakona o genetski modificiranim organizmima*.
9. Odobrava se stavljanje na tržište hrane za životinje iz tačke 1. ovog rješenja na osnovu dostavljenih dokumenata i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje*.
10. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
11. Subjektat i hrana za životinje iz tačke 1. ovog rješenja upisuju se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetski modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
12. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, a koje se odnose na tačke 1.,2.,3.,4.,5.,6. i 7. ovog rješenja, subjekat u poslovanju s hranom za životinje iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
13. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s članom 22. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
14. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost subjekta u poslovanju s hranom po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
15. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Obrazloženje

Podnosilac zahtjeva Farma-Land d.o.o., sa sjedištem u Posušju, Rastovača bb, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima

Evropske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine koji je zaprimljen pod brojem UP-1-50-4-26/15, od 5.8.2015. godine

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetski modificirane organizme je na prvoj sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s članom 17a. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15).

Podnosilac zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice o uplaćenju naknada za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetski modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, osnovan te da je u skladu s članom 17a. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15).

Vijeće za genetski modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, od subjekta Farma-Land d.o.o., sa sjedištem u Posušju, Rastovača bb, Bosna i Hercegovina.

Članom 19. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Članom 16. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 17a. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam, odobrena u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Članom 24. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* određena su pravila za označavanje genetski modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži

ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. *Zakona o genetski modificiranim organizmima* određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetski modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetski modificiranih organizama.

U skladu s navedenim, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme uplaćena u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana njegovog dostavljanja.

Broj UP-1-50-4-26-8/15

07. oktobra 2015. godine

Direktor

Prof. dr. **Sejad Mačkić**, s. r.